

De Wet Toelating Terbeschikkingstelling Arbeidskrachten (Wtta) **Reactie vanuit de VvDN op de internetconsultatie.**

Het 'Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten', beter bekend als de commissie Roemer, bracht in 2020 een rapport uit dat te belangrijk is om volledig naast je neer te leggen. Het signaleerde misstanden rond arbeidsmigranten waaraan een zichzelf respecterende overheid en bemiddelingssector iets moeten doen. De Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta) beoogt deze handschoen op te pakken.

De leden van de Vereniging van Detacheerders Nederland (VvDN) hopen van ganser harte dat de misstanden succesvol kunnen worden bestreden ofschoon de VvDN geen van de bedoelde misstanden bij haar eigen leden heeft geconstateerd. De detacheerders zijn werkgevers met ruim 60% van hun werknemers voor onbepaalde tijd in vaste dienst. Zij maken geen gebruik van het 'uitzendbeding' en hun werknemers hebben daarom ook niet te maken met onzekerheden zoals die van uitzendkrachten. Detachering van werknemers, zonder het uitzendbeding is feitelijk ongeschikt om in te zetten voor de door de commissie Roemer bedoelde misstanden.

De VvDN heeft zorgen over de doelmatigheid, de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de WTTA:

1. Waar komen deze misstanden eigenlijk voor, bij wie en in welke mate?

Commissie Roemer heeft niet in kaart gebracht waar en hoeveel deze misstanden voorkomen maar alleen gesignaleerd. Er is sindsdien ook niets gedaan aan het in kaart brengen van dit probleem. Betrouwbare cijfers en feiten zijn daarom (nog) niet voorhanden. De vraag is dan wel hoe we straks weten of de Wtta effectief is geweest? Er is geen recherche geweest op bestaande misstanden en daarom lijkt deze wet een poging op goed geluk. Indien we een dergelijk complexe, dure en bureaucratische regelgeving invoeren, zou de VvDN wel graag zien dat het spook van de misstanden van onze arbeidsmarkt wordt weggenomen. In een ander geval zullen goedwillende bedrijven als detacheerders gewoon last blijven hebben van partijen die de reputatie van de sector te grabbel gooien.

2. Waarom zou de invoering van een waarborgsom helpen bij het bestrijden van malafiditeit?

Elk bedrijf dat arbeidskrachten uitleent, dient een bedrag van 100.000 euro te storten als waarborgsom. Dit bedrag wordt na vier jaar teruggestort. Welk nut heeft deze waarborgsom:

- De waarborgsom is niet proportioneel ten opzichte van de gestelde doelen. Het doel van de waarborgsom is om een drempel te vormen voor malafide vluchtige ondernemers. Het bedrag is echter ook een drempel voor het bonafide midden- en kleinbedrijf en innovatieve starters om de markt te betreden. Sterker, een criminele organisatie kan eerder 100.000 euro op tafel leggen dan een bonafide mkb'er. Daarmee voorzien wij een sterker negatief dan een eventueel positief effect.
- Een miljard aan dood geld. Als 10.000 uitleners ieder 100.000 euro storten, betekent dit dat een miljard euro uit de economie wordt getrokken en geparkeerd zal worden bij de overheid. Zo wordt dood geld gecreëerd dat niet besteed kan worden aan bijvoorbeeld de bestrijding van krapte en innovatie.
- De waarborgsom is als drempel voor malafiditeit niet effectief, schadelijk voor het bonafide ondernemerschap en dus niet nodig. Elke uitlener zal frequent worden gecontroleerd op het normenkader, waarschijnlijk twee keer per jaar. Deze controle biedt al een goede indicatie dat er geen sprake is van malafide vluchtig ondernemerschap. De waarborgsom is dus niet nodig en houdt kwa hoogte geen rekening met de kleinere schaal van het MKB t.o.v. het grootbedrijf.

3. Welke partijen vallen wel en welke niet onder de Wtta?

Het lijkt er nu op dat alle partijen die in een driehoek arbeidsrelatie zitten onder de werkingssfeer van de Wtta vallen. Onze arbeidsmarkt kent echter inmiddels verschillende vormen van dit soort relaties en de Wtta zal daarom ook schade veroorzaken op plaatsen waar geen sprake is van malafiditeit.

- Vallen DGA's die zichzelf vanuit hun BV als professional in de markt zetten, ook onder de wet?
- Vallen detacheerders die hun werknemers vaste contracten bieden van onbepaalde tijd eronder?
- Vallen dienstverleners (zoals accountants, IT-dienstverleners, consultancybureaus, et cetera) die hun werknemers een tijd bij hun opdrachtgevers laten werken eronder?
- Vallen bemiddelaars van zzp'ers of brokers eronder?

De hierboven genoemde voorbeelden maken geen gebruik van het uitzendbeding maar zouden toch door deze enorme sleepwet bij de voorgestelde regels worden betrokken. De ontstane bureaucratie heeft bij deze categorieën geen effect op de bestrijding van de door de commissie Roemer gesignaleerde misstanden. Uit onderzoek in de markt is inmiddels gebleken dat meer dan de helft van de arbeidsmigranten rechtstreeks bij de werkgever werken. Deze wet doet niets aan de misstanden die bij deze categorie plaats hebben.

4. Wat heeft de overheid na de kritiek van de Raad van State nu veranderd aan de handhavingscapaciteit?

Het gegeven dat de overheid de problematiek nog niet goed met feiten en cijfers heeft geobjectiveerd, voorspelt niet veel goeds voor de handhaving. Dat de overheid er straks toezicht op houdt dat marktpartijen zich aan de nieuwe regels houden is nog iets anders dan het opsporen en vervolgen van kwaadwillende partijen. Het is voor de detacheerders belangrijk dat ze op geen enkele manier meer geassocieerd kunnen worden met misstanden indien ze aan de Wtta deelnemen terwijl deze misstanden onder hen sowieso al niet bestaand zijn.

Na een hele reeks niet of nauwelijks uitvoerbare en handhaafbare wetten (BGL, DBA, Verplichte Certificering, WAB, WW&Z, et cetera), verdient deze Wtta een betere voorbereiding en zou een implementatie met stoom en kokend water weleens een averechts effect kunnen hebben. Met nadelige gevolgen voor de arbeidsmigranten die juist horen te profiteren van de nieuwe regels.

Tot slot vragen wij er aandacht voor dat al meerdere betrokken partijen hebben aangegeven dat de Wtta tegelijk zou moeten worden ingevoerd met een zzp-wet zodat een ongewenst waterbed-effect kan worden voorkomen.

Vooraf aan een eventuele invoering pleit de VvdN voor de volgende zaken:

- Doe eerst goed onderzoek waar de gesignaleerde misstanden precies voorkomen, bij wie en in welke mate.
- Zorg ervoor dat we de effectiviteit van de Wtta kunnen evalueren en dat we kunnen weten of deze wet de misstanden daadwerkelijk heeft bestreden.
- Op basis van welke effectiviteitsanalyse is besloten een waarborgsom in het wetsvoorstel op te nemen?
- Waarom is er met de hoogte van de waarborgsom geen rekening gehouden met de kleinere schaal van het MKB en DGA's. Zij kunnen dat niet betalen.
- Beperk de werkingssfeer van de Wtta en laat DGA's, detacheerders, zakelijk dienstverleners, bemiddelaars van zzp'ers niet onder deze wet vallen
- Wat heeft de overheid nu verbeterd aan haar handhavingscapaciteit en hoe denkt de sociale inspectie er nu over dat meer dan de helft van de arbeidsmigranten helemaal niet door de bemiddelingssector tewerk worden gesteld.
- Zorg dat het toelatingsstelsel gecoördineerd wordt ingevoerd met nieuwe zzp-wetgeving (VBAR) in verband met een substitutie effect.